

อินเดีย...เครื่องยนต์เสริมเศรษฐกิจไทยในวันที่เงินส่อเค้าชะลอตัว

โดย นางขวัญใจ เตชเสนสกุล

ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายวิจัยธุรกิจ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (EXIM BANK)

คงปฏิเสธไม่ได้ว่าตลอดระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมา เศรษฐกิจจีนมีความเชื่อมโยงกับไทยในระดับสูงและมีบทบาทสำคัญต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยในหลายมิติ โดยเฉพาะมิติด้านการส่งออกและการท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม จากภาวะเศรษฐกิจจีนที่มีทิศทางชะลอตัว ประกอบกับสงครามการค้าระหว่างสหรัฐฯ และจีนที่ก็ยังมีความไม่แน่นอน ได้เริ่มส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยชัดเจนขึ้นเป็นลำดับ ดังเห็นได้จากมูลค่าส่งออกของไทยไปจีนหดตัว 7 เดือนติดต่อกัน ขณะที่จำนวนนักท่องเที่ยวจีนในไทยเริ่มหดตัวต่อเนื่องเกือบทุกเดือนมาตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2561 เป็นที่น่าสังเกตว่า ท่ามกลางเศรษฐกิจจีนที่ส่งสัญญาณชะลอตัวกลับพบว่า “อินเดีย” กำลังก้าวขึ้นมาเป็นบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจไทยและกลายเป็นเครื่องยนต์เสริมที่ช่วยชดเชยผลกระทบจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจจีนในหลายมิติ ดังนี้

มิติด้านการส่งออก นับตั้งแต่สงครามการค้าระหว่างสหรัฐฯ และจีน ดูเด็ดขึ้นในช่วงครึ่งหลังปี 2561 การส่งออกของไทยไปจีนก็เริ่มซบเซาอย่างต่อเนื่อง โดยในช่วงครึ่งหลังปี 2561 การส่งออกของไทยไปจีนหดตัวราว 4% และในช่วง 5 เดือนแรกของปี 2562 หดตัวเกือบ 9% สวนทางกับการส่งออกของไทยไปอินเดียที่ขยายตัวต่อเนื่อง โดยมูลค่าส่งออกของไทยไปอินเดียในช่วงครึ่งหลังปี 2561 และในช่วง 5 เดือนแรกของปี 2562 ขยายตัวได้ 8% และ 2% ตามลำดับ ทำให้นับตั้งแต่ต้นปี 2562 อินเดียกลายเป็นตลาดส่งออกของไทยเพียงไม่กี่ตลาดที่ยังขยายตัวได้ และขยับขึ้นมาเป็นตลาดส่งออกในอันดับ Top 10 ของไทยได้เป็นครั้งแรก นอกจากนี้ หากพิจารณาสินค้าส่งออกของไทยไปอินเดียพบว่า เป็นกลุ่มสินค้าเดียวกับที่ไทยส่งออกไปจีนและได้รับผลกระทบจากสงครามการค้าค่อนข้างสูง อาทิ รถยนต์ เครื่องจักรกล คอมพิวเตอร์ ผลิตภัณฑ์ยาง ผลิตภัณฑ์พลาสติก และผลิตภัณฑ์ไม้ เป็นต้น ทำให้อินเดียถือเป็นตลาดหลบภัยในช่วงที่เศรษฐกิจจีนสะดุดลง

มิติด้านการท่องเที่ยว ภาคการท่องเที่ยวถือเป็นเครื่องยนต์ขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยที่สำคัญตลอดระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมา โดยมีปัจจัยสนับสนุนจากการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของนักท่องเที่ยวจีน ซึ่งเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวอันดับ 1 ของไทย อย่างไรก็ตาม จากภาวะเศรษฐกิจจีนที่ชะลอลง มีส่วนทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวจีนในไทยหดตัวต่อเนื่อง โดยในช่วง 5 เดือนแรกของปี 2562 จำนวนนักท่องเที่ยวจีนหดตัว 4.3% หรือลดลงราว 200,000 คน อย่างไรก็ตาม จำนวนนักท่องเที่ยวโดยรวมของไทยในช่วง 5 เดือนแรกของปี 2562 ยังขยายตัวได้กว่า 4% ดีกว่าที่หลายฝ่ายคาด ส่วนหนึ่งเป็นเพราะได้อานิสงส์จากนักท่องเที่ยวอินเดียที่เพิ่มขึ้นถึงกว่า 23% หรือเพิ่มขึ้นราว 150,000 คน ทำให้ปัจจุบันอินเดียก้าวขึ้นมาเป็นนักท่องเที่ยวสำคัญอันดับ 3 ของไทยรองจากจีนและมาเลเซีย จากที่เคยอยู่อันดับ 7 ในปี 2561 ซึ่งมีส่วนสำคัญที่ช่วยชดเชยนักท่องเที่ยวจากจีนที่หายไปและประคับประคองภาคการท่องเที่ยวโดยรวมของไทยให้ยังขยายตัวได้ในปัจจุบัน

นอกจากมิติด้านการส่งออกและการท่องเที่ยวแล้ว อินเดียยังเริ่มเข้ามาเป็นบทบาทมากขึ้นในการเป็นแหล่งลงทุนโดยตรงในต่างประเทศของนักลงทุนไทย โดยในช่วงปี 2559-2561 มูลค่าการลงทุนโดยตรงของนักลงทุนไทยในอินเดียเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 7.2% ต่อปี สวนทางกับมูลค่าการลงทุนโดยตรงของไทยในจีนที่หดตัว 2.2% ต่อปีในช่วงเวลาเดียวกัน และสูงกว่าการลงทุนโดยตรงของไทยในต่างประเทศทั้งหมดที่ขยายตัวเฉลี่ย 4.7% ต่อปี ส่วนหนึ่งเป็นผลจากนโยบาย “Make in India” ที่เน้นดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติผ่านสิทธิประโยชน์ด้านการลงทุนต่างๆ รวมถึงการเร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ทำให้ในช่วงที่ผ่านมาทั้งดัชนี Ease of Doing Business และดัชนี World Competitiveness ของอินเดียปรับอันดับขึ้นต่อเนื่อง เมื่อประกอบกับการที่ตลาดอินเดียมีขนาดใหญ่และเศรษฐกิจอินเดียขยายตัวสูงเป็นอันดับต้นๆ ของโลก ทำให้ปัจจุบันอินเดียกลายเป็นแหล่งลงทุนที่เนื้อหอมที่สุดแห่งหนึ่งของโลก

แม้ว่าความเชื่อมโยงระหว่างไทยและอินเดียในทางเศรษฐกิจจะยังมีมูลค่าไม่สูงมากนักเมื่อเทียบกับจีน แต่ตลาดอินเดียเริ่มแสดงศักยภาพและทวีความสำคัญต่อเศรษฐกิจไทยมากขึ้นเป็นลำดับ ซึ่งต้องจับตาดูว่าอินเดียจะก้าวขึ้นมาเป็นหนึ่งในเครื่องยนต์ขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยที่สำคัญอย่างที่จีนเคยเป็นได้มากน้อยเพียงใด อย่างไรก็ตาม ด้วยศักยภาพของอินเดียที่เริ่มโดดเด่นขึ้นมา นับเป็นโอกาสดีของผู้ประกอบการไทยในการเร่งรุกตลาดอินเดีย ทั้งในด้านการค้า การท่องเที่ยว และการลงทุน ซึ่งจะมีส่วนช่วยลดผลกระทบในช่วงที่เศรษฐกิจจีนและเศรษฐกิจโลกอยู่ในภาวะซบเซาได้อีกทางหนึ่ง